

Hétfő

October 26.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESÍTŐ.

1846. 2-ik félév.

44.

4-ik évfolyam.

Éz ÉRTESÍTŐ, melyben adás-vevés, kereskedési-gazdasági 's más ilyes hirdetémények közöltetnek, Debreczenben minden hétfőn, Nagy-Váradon csütörtökön jelenik. — Fél évi előfizetés házhoz küldve Debreczenben 's Nagy-Váradon 1 — postán bár havá 2 — for. ezüsten. Előfizetni lehet mindenkor a' Tudakozóintézetben.

(D. 118.) **FELSZÓLÍTÁS.** (1. 3.)

Egy 13 - 15 évű, tiszta erkölcsű, a' német nyelvben is valamennyire jártas ifjú, alulírtakhoz kereskedői tanítványul kerestetik. — Tanulói korhelység egyszerű következményétől az iskolai fenytéktől menekülni óhajó ifjútól — mint ki tökéletlen határozatlan jellemmel lépne e' pályára, — kéri magokat megkímélni.

Mólnár S. és Társa.

(D. 117.) (1)
Idősb Fényes Károly úrnak vértesi udvarháza, gazdasági épületei, 405 hold szántó 's kaszálló földje, 16 zsellere, 7 jobbagya, 6 évre haszonbérbe adandó.

(NV. 155.) (1. 3.)
A' szalontai Casino részéről közhírré tétetik, hogy folyó év' November végével, vagy a' mint a' vállalkozó egyezkedik, vendéglési jog, teke asztal és táncrigalmi jövedelmézesek kiadandók. A' vállalkozó értekezhetik Szalontán a' t. Casinói elnök ural.

(NV. 154.) **2,000** (1. 3.)
Váltó forint, több vagy kevesebb időre, egészbe vagy részenként kiadó. — Bővebb útastást vehetni, a' váradai t. intézeti irodában.

(D. 115.) **Eladó széna és szalma.** (2. 3.)

Érkenézi Szlávy Károly úrnak, ott helyben 50 öl részszerint gyep, részszerint sásas szénája, és 50 öl szalmája, szabad kézből eladó, melyeket a' helyszinén is fel lehet étetni és használni. —
Érkenéz October 12. 1846.

(D. 146.) **Lőeladási hirdetmény.** (2. 3.)

Egy pár 5 éves seregélyszürke kitanított kocsiló, csinos újdívatú hámmal és könnyű ernyős szekérrel együtt minden órában eladó. — Értekezhetni iránta a' tud. intézetben. —

(D.) **Két szoba**
az utcázra, bérbeadandó a' Harminczados utcában Debreczenben. — Többet rólla a' tud. intézetben. —

Folyó hó 7-én estveli 8 óratájban Kis-Pircs és Debreczen közt az útfélen találtatott egy tarisznyában néhány darab kőmives szerszám 's mellette két darab ruha; a' tulajdonos jelentse magát NVáradon a' megye strá'samesterénél, Parti Mihálynál.

(NV. 156.) **Meghívás közgyűlésre.** (2.3.)

A'bih. gazd. egyesület f. évi November 2-án délutáni 5 órakor V. Olasziban a' Cassinó teremében közgyűlést tartandó, melyen erdőtvény javallatok megvitatása, kertészeti szakosztály megalakítása, 's több a' meggyeszerzte elindult körlevelekből bővebben látható tárgyak minél számosabb tagtárs urak buzgó részvételét igényli. — Kelt a' b. g. egyesület f. hó 4-én Debreczenben tartatott nagy gyűléséből.

Angyalfi András,
egyesületi titoknok.

(NV. 149.) (4.6.)

Nagy és rendkívül gazdagon elrendezett

Jószág-lotteria,

mellynek főhúzása még ez évben leend.

E. f. évi November 21. Szombaton megmósolhatóan menend véghez az ingyen nyerő és arany jutalmorsók, ugyszinte a' főhúzása a' nagy

Birtok és Arany lotterriának:

mellyben nyeretni fognak:

Myczkowce, Z wierzyn és Bereznica-Nizna szép és jövedelmes jószágok Gács országban, vagy váltáságul **200,000** v. fr. készpénzben.

E' nagy sorsjátékban **28,850** nyertes nyer összesen (az előhúzás által nem csonkult)

500,000 vörintot

mellyek közt foglaltatik 12000 darab cs. kir. arany. Egy sors ára 10 ft v. cz.

5 sorsra egy veresíngyennyerő sorsjegy ráadásul adatik A' ki 20 sorsjegyet veszen egyszerre, ráadásul ingyen kap két ingyen sorsjegyet, bizonyos 10 ft. nyereménnyel, és két arany-jutalom-sorsjegyet, mely bizonyosan nyer 2 aranyt vagy 22 1/2 vörintot.

Nagy Váradon sorsjegyeket ns. Faur Gábor urnál, valamint a' többi szilárd kereskedésekben is kaphatni.

Figyelemzetetésül! minthogy ezen évre nincsen hirdette más sorsjátéknak nagyhúzása: nem is leend több alkalom ily csekély betétellel ily nagy summakat nyerhetni.

Bécsben Sept. 5. 1846.

Hammer és Karis,

cs. kir. kiv. nagykereskedők.

Ezen lotterriából alólirtnál egy sors csak 2 frt 20 kr. pengőben, a' hol tassarasági játékok, arany és szabad ötöd rész sorsok jutányos áron kaphatók.

NVárad Oct. 1. 1846.

Faur Gábor.

Folyó év' Nov. 21-ki Bécsi fősorsshúzára,

mellyben 200,000 frt a' főnyertes,

„ 300,000 „ a' melléknyeremény,

„ 500,000 „ az összes nyertes,

mellyek közt 12,000 darab cs. kir. arany nyeretik, sorsokat kaphatni a' debreczeni Tud. Intézetben.

Egy igen jó zongora

eladó Debreczenben, tudhatni róla a' t. intézet által.

(D.)

Egy jó szakács

új évre ajánlkozik. —

(NV. 154.) **KÁMODY MIHÁLY** (2.3.)

arany és ezüst művész, szokott tisztelettel tudatja a' t. cz. közönséggel, hogy ő felsőbb engedelem mellett, sz. NVárad városában a' Zöldfa utcán Geist úr háza alatt lévő boltban működend, a' hol is kész ékszerreit 's pontos szolgálatját ajánlja.

(NV. 153.) **Eladó kocsiok.** (2.3.)

Nagy Német utcán Bene József úr házánál három fedeles jó karban lévő kocsi eladó. —

(NV. 152.) **DEUTS A.** (3.3.)

nő-nem köntös készítő

Nagy Váradról,

tisztelettel jelenti: hogy a' nő-nem számára új divat szerint készült öltözetek rakárával, minden országos vásárkor válogatott áru cikkeknek a' legjutányosabb árt szabott, 's pontos szolgálatját ajánlja —

(NV 151) **Híradásul** (2.3)

A' NLétai uradalomban gazdagon hágos kosok találhatnak eladók. —

NV 152.) **Bérlak.** (2.3)

Sz. NVárad városában Magyar utcán, pékmester Czink József házánál az utcára két konyha, kamara, istálló, minden órán kiadó. —

(D. 113.) **ELADÓK,** (3.3.)

Kocsiba való négy ló, mind fiatalok, szerszámot-tól jutányos áron, — melyért elegendő biztosíték mellett a' tulajdonos várakozni is kész; — megszereshető. — Utasítást ad a' tudakozó intézet.

(D.) **Egy catholicus ifjú.** (3.3.)

ki poésist végzett, magyar, — német, — tót nyelven beszél, jó oskolai bizonyítvánnyal ellátott, gyermekek mellé tanítótul ajánlkozik. — Ertesítést ad róla a' debreczeni tud. intézet.

(D. 113.) **ELADÓ SZÉNA.** (3.3.)

Ipp-ról, Kraszna vármegyéből, Kovács Lőrincz tudatni kívánja: miszerint az említett helységi udvarában 16-tól 20 szekerényi nagyságú 14 k a l a n g y a s z é n á j a, — hozzá a' telelésre adandó helylyel és aljzásának szükséges szalmával eladandó. —

(NV. 150.) **ELADÓ SZÉNA.** (3. 3.)

Arad megyében Dulcselényi földes uraság jöszágában 50 darab marhárajoféle téli takarmány, ugy nem különben őszi legeltetés is ajánlatik. —

(NV. 151.) **ELADÓ FA.** (3. 3.)

Nagy Váradon a Kőfaragó utcán 120 öl száraz büklifa minden órán eladó, — utasítást ad a nvaradi t. i.

(NV. 148.) **Özv. Jáncl Josephina.** (3. 3.)

VáradOlasziban a Pokol utcán, özvegy Schpechbergerné asszony házána! October hó 1-ső napjától kezdve, felvállal növendék leánykákat mindenféle fejeir nemű munkák tanítására, 's mivel a nevelendő születtet német, azon nyelven beszél tanítványával.

(D.) **TÖBB EZER** (3. 3.)

porhajás válogatott fajú szállóverszők, azaz számra jutányos aron eladók a debreczeni tud. intézet által.

Kalendárium

az 1847-ik évre, csinos alakban 's elég bő és érdekes tartalommal, a debreczeni könyvnyomdában elkészült és minden honi könyvtől és könyvtárossal megvászerhető.

Tartalma: I. Időjáróltról magyarázat. 2. Kalendárium vagy Naplár, katolikuskok, protestánsok, ó-hitűek és zsidók számára, naplári jegyek 's jegyzésekkel ellátva. 3. A felső és alsó osztrákiai ház. 4. Magyarországi főhivatalok és tisztségek. 5. Sz. kir. Debreczen városa tisztviselői. 6. Helvét. hitvallási debreczeni főiskola oktatói. 7. Új évhez. 8. Egyszerű beszélyek. 9. Szép leányhoz. 10. Tréfa-fűzér. 11. Gazdasági jegyzetek: I. Repülő homok telekesítése. II. Szikes földek telekesítése. III. Champagnai bor készítése módja. IV. Külön tárgyi jegyzetek. V. Bűvés hulltész. 12. Magyarországi, Erdélyi, Bányai vásárok betárendben elisorolása. 13. Gyorskocsi rendtartás. 14. Budai és pesti posta rendtartás. 15. Debreczeni posta rendtartás. 16. Közönséges posta-utak. 17. Kama-tot mutató tábla. 18. Cselédek bérét és árendát mutató tábla.

(D.) **Egy Zongora.**

hosszú alakú, jó hangzatú, pesti híves zongora 's orgona készítő Heroteckh Józseftől, ügcn jutányos aron eladó a Tud. Intézetben.

A' kettős sirhalom.

(Beszély.)

A' lehanyató nap végsűgarai arany fénnel csillogott a kised folyam rezsű hullámain, mely halkmorajjal csergett kristály medréből. A' nap bitor színt festve a légvonalat áldozék le a' tova lózóra zótt falombor-zatok mögé; miattal a' kised folyam sima tükrét könnyű sarka szelédé, benne a' rokotalan Fövényi Zsigmond, 's M.... faluban legtehetősb gazda

leánya Hamvas Erneszt ült, ki bár köznemes szülőkötől származott, de városbani neveltetése által, elegendő tehetséget nyert bármely körökben is megjelenhetni; — zsebb volt ő mint a' szerelem istenője, ártatlanabb mint maga az erény, szöke hajfirtjei szeliden lengék át márvány homlokát, 's szemei melly kékebb mint az ég, lesütve valának az ingó csólnak padlatán, róza ajka, ártatlan mosollyal mondani merete igen, én — szeretek — 's ajkaik öszszeforva peesétlék meg örökké tartó szerelmi esküőke; kevés idő múlva partot érve enyelgve lépdelték atyok egyszerű hajléka fölé. Midőn azonban tova értek volna, atyok szobájából szokatlan zajt hallának. mire ezelt mind ketten izgokáltak e' zajt okát megtudhatni, ezélt érve halgatózanak atyok szobája előtt; 's rettenve tudák meg; hogy M.... falu birtokosának egyetlen fia, Csermelyi Iván volt, ki Ernesztet mondhatlanul szereté, 's most is Hamvas labai előtt tédelve könyörgött leánya birharsáért; mivel pedig a' két család ellentétben volt egymással, azt Hamvas tüstént megtagadá, mondván; én az ön atyát becsültem 's mint igaz alattvaló kötelességemnek ismerém azt tenni, de az, ki becsületemet sérteni meri, legyen az barátom, vagy birám, annak ellene lenni meg nem szünök, 's mivel az ön atya szinte ezt tevé, — így önnek kérelme megtagadtatik, Fövényi Zsigmond szegény, rokotalan de becsületes, mint elhagyott árva!t vévém magamhoz 's mint tulajdon gyermekem egyetlen leányommal nevelém, itt élték ök le egymás közt a' gyermek kor róza éveit, itt fonatott a' gyermekkor ártatlan éveiben azon szabadallan róza láncz, melly érzelmeket öszszhangzába tartja, de ök nem ismerék ez édes vonzalmat, 's csak később tanultak szeretni egymást, — most böldegők; 's kívánna ön egymástól elszakasztani? — nem uram 's gondolja ön hogy kincs, vagy rang elkábit engem, — öh! nem — inkább legyen egy szegény, rokotalan de becsületes, — anint egy gazdag, fénylő, de korcs ember gyermeke nevévé, elmondám röviden mit mondan akarék, most Isten önnel, — 's bosszúsáran rántá maga után a' mellék szoba ajtaja szárnyait, míg a' künn maradt szólni nem tudva, balai sáppal-tan zuhanat a' szoba padlatára. — Mert hisz ő szeretett.

Öt hó telt el, az újjonnan virító kideken élénkség ömlék, a' lég vidám dalosi öröm repesse zenegék vig dalikaik. Ünnepi nap lévén, a' torony' ércz nyelvű szónoka imára hívá föl a' buzgó keresztények híveket, sokaság tolongott a' szentegyház előtt. — A' jámbor hívek ajtáson halgatak az isteni tiszteletet, a' derék lelkipásztor érzékenyen végzé szónoklatát, 's ennek végzetével kötelességeikert hirdetni kezdé az új eljegyzett párokat, 's éppen a' legutóbbi hirdeté, melly már harmadszor vala hirdetendő, mi így hangzott: rokotalan Fövényi Zsigmond eljegyezze hitestársul Hamvas Ernesztet! — Alig végzé ez utó szavakat, midőn a' nép tömegéből val kezdé a' Hamvas Erneszt' viszhangzotti, mire egy sáppal alak rohan ki a' szentegyház ajtaján; a' meghör-ráncztatott nép elfogatást kiáltott, de mire már tántanna menének, eltűnt. —

Negyed nap múlva ünnepi nász zajgott Hamvas hajlékában, melyben Fővényi's Erneszt mennyegzőjét ülék; — egyszerű de csinos rendezet, több magas látogatók, csinos zenekar's más több effélék, — szóval minden legszebb 's legjobb izlettel; alig telt bele pár óra, az ünnepi nász dízmenetet képzett, elől vezeté Fővényi forrón szerető menyaszonnyát, 's mintegy előderzet a jövőért, könnyeket csalt szemekből, de ók boldogoknak hívek magokat, mert hisz néhány perc — 's Istenszolgái kéz áldja meg őket; — mégis különös baj sejtetem fogá el az ifjút, agya langolt, szemei szikrákat lövelt, keble elszorult, bár nem tudá miért; ' a vig nász szentegyházba ért, 's a leendő pár óltárhoz közelédék, ' a vallásnak szokott kérdését terjeszté előkbe, mire ók bensőleg feleltek, 's áldást akara éppen mondani, — midőn egy feketébe burkolt alak; az áldandó párok közt termett, mire az ifjút fére tasztíva, a' nőnek pedig markolatig dőfé gyilkát keblébe, „ő már enyém“ kiálta vigyorgó arcczal, 's a' holt testre rogyott, „gyilkos“ hangzott a' szentegyház falai közt, miután mindenki a' borzasztó tény színhelyére toltul volna, lerántra a' holt testről a' gyilkost, 's benne Csermelyi Ivánra ismerének, ki már megszánt élni. — Fővényi Zsigmond bal sejtelve teljesülve lön. —

* * *

Pár hómulva a' falu temető sírkertjében egy halvány sorvad t arca ifjút lehete látni, egy nem rég hantolt sír fölött, öltözete rendetlen, haja szét zialt, szemöldörei becsúvák, egész teste elszáradva; miként ráz, balkezté keblére téve, jobbkezével a' magános sírköt' ölelve hevert a' zöld hantón, nem gondolva a' természeti elemek dühöngéseivel, mely pár perc múlva felette morlik, mi kevés idő múlva úgy is lön: sötét szárnyakon felleg vonúl, 's elzordonúlva a' vidék, villám villámot úz, láng tenger árad hegyen völgyön, 's remegve fut mindenki a' vész elől rejtőzve kisded hajlokába, — mindenki fut csak Zsigmond marad „nincs ó“ mélyen sohajt 's hü keble megrepedt. Hol nem rég egy bus sirhalom emelkedett, most két sír két húsivert hantjával eltemet.

Borsodi B.

Egyveleg.

Bizonyos együgyű illy tartalmú levelet irt egy barátjához: „kedves barátom! tegnap nálad lőven; ott felejtém arany szelenczémét; légy szives viszszaküldeni azt ezen emberemtől! Be akarván pecsételni a' levelet, egyszerre megtalálja szelenczéjét, 's azért csak azt tevő hozzá utóiratúl, „szerencsémre éppen most megtaláltam, 's ennél fogva ne veszdődjék tovább annak keresésével,“ 's így bepecsétlé a' levelet, 's elküldö. —

— Brueys híres tudósak olly rász szemel voltak, hogy szemüveggel kénytelenítették még enni is. Conti herceg ezt egyszer meglátogattat, szölla: nos edes Brueys úr! hát hogy van a' szemével? Nem tudom fenséges uram — úgymond — hanem a' kis unokaöcsém azt mondja, hogy már valamivel jobban látok. —

— Egy szegény pórléany férjhez akarván menni, a' földes úrnő 10 tallért ajándékozott neki nászpénzül. Mar most a' völégényt is kívánta a' földes asszony látni. A' leány bevezetvén, látta, hogy az egy nyomorult apró pórlilkó. Jaj leányom, de hitvány kis férjet tudtal magának választani! — úgymond a' földes asszony, „Hja! — felele a' leány — de hát lehet-e ezen drága világban 10 talléron ennél derekabbat találni. —

— Egykor Saphir egy igen csendes faluban tartózkodván, illy elméncziséget monda reá: e' faluban olly mély siricsend uralog, hogyha csak hébe-korban egy kis temetési egybeseregldst nem látának, éppen semmi élet nem mutatkoznék benne.

P. D.

Rejtett szó.

Elsőmben szegények 's dúsak
Közös álmuk találják;
Másodikommal a' kertet
Pór 's kertészek munkálják;
Az egészszel kezdí minden
Ujjon szülött életét,
Sőt még a' sírba is sokszor
Ezzel hajtja le fejét.

T.

Előbbi rejtvény:

Párta.

Piaczi ár vált. gr.	Debreczen		N. Várad.		Miskolex	
	felső	alsó	felső	alsó	felső	alsó
Kütbl						
Tuzta biza	400	360	340	280	300	350
Kétszeres	350	320	280	240	350	345
Ruzs	300	280	220	200	320	300
Árpa	190	160	160	150	220	200
Zab	120	110	100	90	120	110
Tengeri	180	150	180	160	180	160
Köles	260	240	130	110	—	—
Kása	460	440	—	—	—	—
Szalonna mársa	49 f.	47 f.	48 f.	47 f.	—	—

Lotterian kijött számok, Kassain, Oct. 17) 67. 48. 39. 24. 38. — Budain, Oct. 14) 20. 68. 9. 3. 32.

Szerkesztí 's kiadja Balla Károly. — Nyomatik Debreczenben Tóth Endre által.